

Maa-aineslupa, Polar-Koppelo, Hiekkametsälä, Laholaiskangas, Kuljetuspolar Oy, li

OULYMP 30.03.2023 § 27
1443/11.02.00/2022

Asia Kuljetuspolar Oy:n maa-aineslain mukainen lupahakemus maa-ainesten ottamiseen lin kunnan Etelä-lissä kiinteistöillä Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 ja Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 (palsta 2).

Hakija **Kuljetuspolar Oy**
Kempeleentie 7
90400 OULU
y-tunnus 0195020-0

Valmistelija Kaisa Pikkarainen, ympäristötarkastaja p. 050 395 0366

Luvan hakemisperuste

Maa-aineslain (MAL, 555/1981) 4 §.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Lin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireilletulo Maa-aineslupahakemus on jätetty Oulunkaaren ympäristöpalveluille 15.11.2022. Hakemusta on täydennetty pohjaveden pinnan korkeuden tarkkailun osalta 16.11.2022 ja kiinteistön Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 omistajan suostumuksen osalta 27.12.2022.

Alueen sijainti Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue sijaitsee lin kunnan Etelä-lissä noin 6 kilometriä lin keskustaajamasta itään ja noin 300 metriä Jakkukylän kyläkeskuksesta länteen kiinteistöillä Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 ja Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 (palsta 2). Ottamisalue sijaitsee maantien 18757 (Maalismaantie) pohjoispuolella, 20 metrin etäisyydellä tien keskiviivasta laskettuna. Kulku alueelle tapahtuu Rantakoppelontien kautta.

Luvat ja sopimukset Kuljetuspolar Oy:llä on kiinteistöllä Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 Oulunkaaren ympäristölautakunnan päätöksellään 26.6.2014 § 49 myöntämä maa-aineslupa hiekan ottamiseen pohjaveden pinnan ylä- ja alapuolelta. Jussila Group Oy:llä on kiinteistöllä Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 (palsta 2) maa-aineslupa OULYMP 26.6.2014 § 50 hiekan ottamiseen pohjaveden pinnan ylä- ja alapuolelta. Näiden lupien mukaisen ottamisalueet muodostavat yhtenäisen ottamisalueen. Tämän hakemuksen mukaisen ottamisalueen osa-alue B sijoittuu maa-aineslupien OULYMP 26.6.2014 § 49 ja 50 mukaisille ottamisalueille. Molemmat maa-ainesluvut ovat voimassa 31.5.2024 saakka.

Kuljetuspolar Oy:llä on ollut kiinteistöllä Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 maa-aineslupa OULYMP 26.5.2011 § 33 hiekan ottamiseen pohjaveden pinnan yläpuolelta. Maa-ainesluvan voimassaoloaika on päättynyt 31.7.2021. Luvan mukainen ottamisalue kattaa tämän hakemuksen

mukaisen ottamisalueen osa-alueet A ja C ja osa-alueen B kiinteistölle Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 sijoittuvilta osin. Ottamisaluetta ei ole hyväksytyksi lopputarkastettu.

Jussila Group Oy:llä on naapurikiinteistöllä RN:o 139-401-9-66 Oulunkaaren ympäristölautakunnan päätöksellään 15.12.2017 § 82 myöntämä toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa jätteiden käsittelylle.

Hakija omistaa kiinteistön Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68. Hakemuksen liitteenä on hakijan ja kiinteistön Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 omistajan välinen maanrakennusaineiden ostosopimus. Kiinteistön Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 omistaja on antanut sopimuksessa suostumuksen maa-ainesluvan hakemiseen ja maa-ainesten ottamiseen. Sopimus on voimassa 1.12.2031 saakka.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Jakkukylän osayleiskaava-alue sijaitsee noin 120 metriä suunnitellusta ottamisalueesta itään. Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavassa suunniteltu ottamisalue sijaitsee maaseudun kehittämisen kohdealueeksi merkityllä alueella (mk-1 lijkilaakso). Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Vyöhykkeillä on tarvetta kehittää kuntien yhteistyöllä yhtenäisiä suunnitteluperiaatteita. Alueiden kehittämisperiaatteina on, että alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Maaseutua kehitettäessä sovitetaan yhteen maaseutuelinkeinojen, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet, erityisesti maatalouden toimintaedellytykset huomioon ottaen. Loma-asutuksen ja matkailupalvelujen suunnitelmallisella kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään erityisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta. Alueiden suunnittelumääräyksinä on, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on Ritokankaan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (11972052, luokka 1), joka sijaitsee noin 1,0 kilometriä suunnitellusta ottamisalueesta kaakkoon.

Lähin vesistö, Iijoki sijaitsee suunnitellun ottamisalueen itäpuolella, lähimmillään noin 70 metrin etäisyydellä ottamisalueesta.

Suunnitellun ottamisalueen lähialueella, sen itäpuolella sijaitsee useita asuinrakennuksia, lähimmillään noin 70 metrin etäisyydellä ottamisalueesta.

Lähin kiinteä muinaisjäännös, Kiviharju (139010012), sijaitsee noin 1,1 kilometriä suunnitellusta ottamisalueesta luoteeseen.

Lähin luonnonsuojelualue on Sassin vanhat metsät (YSA256311), joka sijaitsee noin 2,1 kilometriä suunnittelusta ottamisalueesta pohjoiseen.

Suunniteltu ottoalue on käytännössä kokonaan jo aiemmin otettua aluetta. Ottoalueen maaperä on hiekkaa. Muu ympäröivä alue on metsätalouskäytössä.

Toiminnan kuvaus

Maa-aineksen otto

Kuljetuspolar Oy hakee lupaa ottaa noin 2,27 ha:n suuruiselta ottamisalueelta hiekkaa yhteensä 76 000 k-m³ pohjavesipinnan ylä- ja alapuolelta kymmenen (10) vuoden aikana. Arvioitu vuotuinen ottomäärä on 7 600 k-m³. Haettava ottamisalue koostuu kolmesta osa-alueesta, joiden koko on yhteensä noin 2,27 ha. Osa-alueilla A ja B otto ulotetaan neljä metriä pohjavesipinnan alapuolelle ja osa-alueella C pohjaveteen jätetään yhden metrin suojakerros. Ottamisalueet toimivat tukitoiminta-alueina. Haettava lupa korvaa kiinteistöillä voimassa olevat maa-ainesluvut. Hakemuksella haetaan lupaa ottamisalueen muuttamiseen ja luvan voimassaoloajan jatkamiseen.

Oulunkaaren ympäristölautakunta on myöntänyt suunnitelman kohteena olevalle alueelle maa-ainesten ottoluvat 26.6.2014 kymmeneksi vuodeksi hakijalle tilalle Polar-Koppelo sekä Jussila Group Oy:lle tilalle Hiekkametsälä. Luvat päättyvät 31.5.2024. Ottotaso on molemmissa luvissa +17,0 (N60) = +17,4 (N2000) eli noin 7 metriä pohjavesipinnan alapuolelle.

Koekaivannoissa on havaittu, että hiekkakerros ulottuu vain noin neljä metriä pohjavesipinnan alapuolelle. Nyt haetaan lupaa oton ulottamiseksi tälle tasolle, eli syvyydelle +20,4 (N2000) osalla tilan Polar-Koppelo aiemman luvan mukaista aluetta ja tilan Hiekkametsälä lupa-alue (alue B) sekä alueen halki kulkevan tien pohjoispuolella kiinteistöllä Polar-Koppelo (alue A). Lisäksi maa-aineslupaa haetaan tilalla Polar-Koppelo pohjavesipinnan yläpuoliselle otolle eteläpuolisen ojan eteläpuolella (alue C), siten että pohjaveteen jää vähintään yhden metrin suojakerros.

Alueen A koko on n. 0,41 ha. Otto ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle, tasolle +20,4 (N2000). Haettava ottomäärä on 12 000 m³. Luiskaukset muotoillaan kaltevuuteen 1:3 tasolle +22,4 (N2000) eli kaksi metriä syntyvän altaan vesipinnan alapuolelle, tämän alapuolella kaltevuuteen 1:1. Otto yhdistetään länsipuolisen tilan RN:o 139-401-9-66 otettuun alueeseen suullisella sopimuksella kiinteistön omistajan Jussila Group Oy:n (aiemmin Maanrakennus R Jussila Oy) kanssa. Tiloja RN:o 139-401-9-44 ja RN:o 139-401-9-76 vasten jätetään 10 metrin suojavyöhykkeet.

Alueen B koko on n. 1,49 ha. Otto ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle, tasolle +20,4 (N2000). Haettava ottomäärä on 55 500 m³. Luiskaukset muotoillaan kaltevuuteen 1:3 tasolle +22,4 (N2000) eli kaksi metriä syntyvän altaan vesipinnan alapuolelle, tämän alapuolella kaltevuuteen 1:1. Aiemman toiminnan yhteydessä on syntynyt jyrkkä rintuus tilan Hiekkametsälä länsireunaan jätettävälle 10 metrin suojavyöhykkeelle, etenkin sen eteläosaan. Jyrkän rintuuden alareunaan rakennetaan noin yhden metrin korkuinen kynnyks, jotta altaan vesi ei ala erodoimaan / huuhtomalla rintuutta. Naapurutiloihin, tiehen ja Laholaisojaan jätetään 10 metrin suojavyöhykkeet.

Alueen C koko on n. 0,37 ha. Otto on pohjavesipinnan yläpuolista, ulottuu tasolle +25,4 (N2000). Haettava ottomäärä on 8500 m³. Luiskaukset muotoillaan kaltevuuteen 1:3. Otto kohdistuu alueeseen, jolta pintamaat on

kuorittu. Tällöin itä- ja länsipuolisiin tiloihin sekä ja Laholaisojaan jää viiden metrin suojavyöhykkeet. Eteläpuolelle sijoittuvaan Maalismaantiehen jätetään 20 metrin suojavyöhyke tien keskiviivasta, puusto jää näkösuojaksi.

Suunnitelmapakarttaan merkittyjen maan pinnan korkotasojen mukaan korkotaso on osa-alueella A alimmillaan +24,43 (N60) eli +24,83 (N2000). Osa-alueella B korkotaso on alimmillaan +24,14 (N60) eli +24,54 (N2000) ja osa-alueella C +24,38 (N60) eli +24,78 (N2000).

Otto aloitetaan pohjavesipinnan yläpuolisen oton alueelta C. Tukitoiminta-alueena ja varastokasojen sijoittamiseen käytetään vähäisen tilan vuoksi aluetta B, lähinnä sen eteläosaa. Kun alue C on otettu, siirrytään alueelle B. Otto aloitetaan sen eteläosasta. Varastokasojen alue ja tarvittavat tukitoiminnot siirtyvät oton edetessä pohjoiseen. Lopuksi otetaan alue A.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ottoalueen korkeustaso suunnitellun ottoalueen ottamattomilla osilla (alue C sekä pienet reuna-alueet alueista A ja B) on noin +27,9 - +30,4 (N2000). Suunnitelmapakartan korot on mitattu N60-järjestelmään, eli niihin tulee lisätä 40 cm. Osa-alueiden A ja B välissä on pohjaveden havaintoputki jonka vesipinta on 3.2.2011 ollut tasolla +24,04 (N2000). Sen vesipinta jäi maastokäynnillä 4.10.2022 mittaamatta, mutta ottoalueella B oli lammikoitumista noin tasolla +24,4 (N2000), mikä edustaa nykyistä pohjavesipintaa. Oton aikana putken ja syntyvän vesialtaan vesipintoja seurataan siten, että pohjaveteen jää alueella C vähintään yhden metrin suojakerros. Osa-alueen C pohjavesipinta voidaan varmistaa myös koekuopalla tai asennettavalla havaintoputkella alueen koilliskulmasta, jossa vanha otto on jo nykytilanteessa ulottunut lähelle ottotasoa.

Tilan eteläosan läpi Meriänjärvestä lijokeen virtaavan ojan vesipinta on määritetty edellisen ottosuunnitelman tekemisen yhteydessä ja oli myös 4.10.2022 osa-alueiden B ja C välissä noin tasolla +23,9 (N2000). Vesipinta tosin nousee itäpuolelle ja laskee länsipuolelle suhteellisen nopeasti. Oja suojataan siten, että sen vesi ei pääse kulkeutumaan muulle ottoalueelle tai osa-alueelta B purkaudu merkittävästi vettä ojaan jättämällä ottoalueen ja ojan väliin 10 metrin suojavyöhyke. Tarvittaessa ojan reunaan muotoillaan matala maavalli.

Kiinteistöjen halki kulkee sähkölinja sekä samalla kohtaa vesijohto. Niiden suojauksesta ja säilyttämisestä huolehditaan. Suunnitellun ottamisalueen osa-alueetta B ei uloteta näiden pohjoispuolelle ja linjoista ottoalueen reunaan jätetään 10 metrin suojavyöhyke.

Poltonesteet säilytetään kaksoisvaipallisissa säiliöissä ja tankkausalueiden pohjat tehdään tiiviillä maa-aineksilla sekä muovikalvolla vettä läpäisemättömiksi siten, ettei pohjaveden pilaantumisvaaraa synny. Mahdollisia vahinkoja tarkkaillaan silmämääräisesti ja mahdollisista öljyvuoodoista ilmoitetaan välittömästi pelastusviranomaisille.

Kulku alueelle tapahtuu lijojen eteläpuoliselta maantieltä 18757 (Maalismaantie), länsipuolisten, maa-ainesten ottoalueina käytettyjen tilojen RN:o 139-401-9-66 ja Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 rajaa kulkevaa tieyhteyttä, joka johtaa itäpuoliselle asuin- / loma-asutusalueelle. Tie pidetään nykyisellään ja sen kunnossapidosta huolehditaan.

Maisemointi

Alueilla A ja B luiskaukset muotoillaan kaltevuuteen 1:3 tasolle +22,4 (N2000) eli kaksi metriä syntyvän altaan vesipinnan alapuolelle, tämän alapuolella kaltevuuteen 1:1. Alueella A otto yhdistetään länsipuolisen tilan RN:o 139-401-9-66 otettuun alueeseen. Alueella B aiemman toiminnan yhteydessä on syntynyt jyrkkä rintuus tilan Hiekkametsälä länsireunaan jätettävälle 10 metrin suojavyöhykkeelle, etenkin sen eteläosaan. Jyrkän rintuuden alareunaan rakennetaan noin yhden metrin korkuinen kynnyks, jotta altaan vesi ei ala erodoimaan / huuhtomalla rintuutta. Alueella C otto on pohjavesipinnan yläpuolista, ulottuu tasolle +25,4 (N2000). Luiskaukset muotoillaan kaltevuuteen 1:3.

Kaivannon reunoja luiskataan otton edistyessä siten, että ne mahdollisimman luontevasti liittyvät alueen luonnontilaiseen ympäristöön. Humuspitoiset pintamaat kuoritaan alueen reunoille, mistä ne käytetään maisemoinnissa luiskien kasvukerrokseen. Ojan reunoille ja luiskien alaosiin jätetään humukseton vyöhyke, ettei humusta huuhtoudu altaisiin, eikä ojaan ja sitä kautta lijokeen.

Alueen jälkikäyttönä on alueella C metsätalous. Alueiden A ja B vesialtaita voidaan käyttää virkistyskäyttöön.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Hakemuksen liitteenä olevan kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan pintamaita syntyy arviolta 300 m³-ktr.

Aiemman toiminnan yhteydessä kuorittuja pintamaita voidaan kuljettaa alueelta hakijan pintamaiden läjitysalueille. Pintamaita kuoritaan ottoalueen reunoille suojavalleiksi. Suurin osa alueesta on vanhaa ottoaluetta. Ympäröivä alue on metsätaloustaloudessa. Osa-alueista A ja B muodostuu vesiallas. Alue C jää metsätaloustaloudessa. Pintamaiden käyttö alueen C maisemointiin ei aiheuta haitallisia vaikutuksia pohja- tai pintavesiin tai maisemaan tai muutoin ympäristöön eikä vaikutuksia ole tarpeellista seurata.

Vaikutukset ympäristöön

Lähin asutus on ilmeisimmin loma-asutusta livojen ranta-alueella. Lähin sijaitsee noin 50 metrin päässä osa-alueen A koilliskulmasta. Alue A on kooltaan alle 0,5 ha joten ottoaika tuolla alueella jää melko lyhytaikaiseksi. Muilla osa-alueilla lähin asutus sijaitsee noin 80 metrin etäisyydellä suunnitellun ottoalueen reunasta alueen itäpuolella. Joku / jotkut em. kiinteistöistä ilmeisesti ovat vakituista asutusta. Ottoalueen ja asutusten välissä oleva tila on metsätaloustaloudessa, mäntymetsä estää näkyvyyden ottoalueen ja asutuksen välillä.

Suunnitelman kohteena olevilta alueilta on pintamaat kuorittu aiemman otton yhteydessä lähes kokonaan, joten otton loppuun saattaminen ja vanhojen ottoalueiden muuttaminen vesialtaiksi parantaa alueen maisemallista arvoa. Ottoalueen itäpuolinen tila on mäntymetsää, joten ottotoiminta ei näy lähimmälle asutukselle. Ottoa suoritetaan nykyisten lupapäätösten mukaisesti meluhaitan vähentämiseksi vain arkipäivinä klo 6.00 – 20.00.

Otto on pääosin pohjavesipinnan alapuolista, joten hiekan otto ei aiheuta merkittävää pölyämistä. Kuljetusreitti päällystetyltä tieltä ottoalueelle on lyhyt, eikä sen varrella ole asutusta, joten siltäkään osin pölyämistä ei ole

tarvetta estää kastelulla. Metsä ja varastokasat vähentävät melun leviämistä riittävässä määrin, eikä alueella suoriteta murskausta, joten muita meluntorjuntakeinoja ei tarvita.

Otto- tai sen vaikutusalueella ei ole tavattu erityisiä, suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristön säilyttäminen vaarantuisi hankkeen jatkamisen johdosta. Ottotoiminta ei suunnitelman mukaisesti toteutettuna alenna pohjavesipintaa eikä vaikuta haitallisesti pohjaveden laatuun tai määrään. Syntyvien vesialtaiden vesisyvyys on noin neljä metriä, mikä mahdollistaa niiden veden laadun pysymisen hyvänä.

Lähin luokiteltu pohjavesialue on n. 1,1 km ottoalue C:n kaakkoispuolella sijaitseva 1-luokan pohjavesialue Ritokangas 11972052. Lähin muinaismuisto, Yli-Rajala 1000035097 sijaitsee noin 850 metriä ottoalueen itäpuolella, lähin suojelualue on n. 2,1 km pohjoispuolella sijaitseva yksityinen suojelualue YSA 256311 Sassin vanhat metsät. Toiminnoilla ei ole näihin vaikutuksia.

Asian käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin sekä lin kunnan verkkosivuilla 5.1.-13.2.2023. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen lähialueen kiinteistöjen omistajille.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut hakemuksesta lausunnon 16.2.2023 ja Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue ei ole antanut lausuntoa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue 16.2.2023:

”Alueen ympäristöolosuhteet

Hankealueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa ottoalue sijoittuu maaseudun kehittämisen kohdealueelle (mk-1, Iijokilaakso). Jakkukylän osayleiskaava jää hieman ottoalueen itäpuolelle. Alue ei kuulu ympäristöhallinnon luokittelemiin pohjavesialueisiin. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat 50–100 metrin päässä hankealueesta. Lähin vesistö (Iijoki) sijaitsee noin 80 metriä suunnitellun ottoalueen itäpuolella.

Luvan myöntämisen edellytykset

MAL 3 §:n 3 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeeltä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten. Rantavyöhykkeen leveys vaihtelee tapauskohtaisesti ja on rantaviivasta yleensä noin 100 metriä, mutta voi vaihdella poikkeustapauksin 50 metristä 200 metriin. Pääsääntö on, että ottamisalue ei näy rantamaisemassa. Rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttavat muun muassa maaston jyrkkyys ja muoto, kasvillisuus sekä muut luonnonolosuhteet.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lausuu hakemuksesta seuraavaa

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus tuo esille, että suunnittelualueen läheisyydessä on useampia kiinteistöjä, joilla saattaa olla talousvesikaivoja. Nämä talousvesikaivot tulee kartoittaa ennen kuin alueelle voidaan myöntää uutta maa-aineksen ottolupaa ja ennen kuin ottotoiminta ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle. Vesilain 3:2 mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos:

5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä;

Mikäli talousvesikaivoja alueella on, tulee niiden vedenkorkeus ja vedenlaatu määrittää ennen toimenpiteisiin (pohjavesipinnan alapuolinen ottotoiminta) ryhtymistä, kerran toimenpiteiden aikana sekä toimenpiteiden jälkeen. Mikäli vaikutuksia havaitaan, tulee toimenpiteille hakea vesilain mukainen lupa. Ottotoiminta tulee muuttaa sellaiseksi, että haittavaikutukset loppuvat.

ELY-keskus tuo esille, että pohjoisin ottoalueista (A) sijoittuu jo tällä hetkellä 100 metrin etäisyydelle lijoen rannasta, ja että mikäli ottotoimintaa tässä osassa laajennetaan, tulee se laajenemaan noin 20 metriä lähemmäksi joenrantaa.

Ennen kuin ottotoiminta voidaan ulottaa haetun mukaisesti ottoalueelle A eli alle 100 metrin etäisyydelle lijoesta, tulee varmistua, ettei ottoalue näy rantamaisemassa. On myös huomioitava, että pohjavesipinnan alapuolelle ulotettava ottotoiminta tulee olla riittävän laajaa, jotta ottotoiminnan seurauksena syntyvän pohjavesilammikon veden laatu säilyy riittävän hyvänä. Tämän vuoksi ELY-keskus suosittelee, ettei ottoalueella A toteuteta pohjavesipinnan alapuolista ottoa, koska lammikko jäisi kooltaan kovin pieneksi, ja ajan myötä se tullee rehevöitymään. Alue A tulee mieluummin jälkihoitaa vuonna 2011 myönnetyn luvan mukaiseen lopputilanteeseen.

Ottaminen tulee toteuttaa siten, ettei toiminnasta aiheudu läheiselle asutukselle kohtuutonta haittaa. Ottamisalueen ympärille jätettävien suojaetäisyyksien tulee olla ympäristöhallinnon ohjeiden mukaiset (Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisu 2020:24). Julkaisussa esitetyt suojaetäisyydet perustuvat tehtyihin tutkimuksiin ja vakiintuneeseen käytäntöön. Vielä ottamattomilla alueilla suojaetäisyyksien naapuritiloihin tulee olla vähintään 10 metriä, mikäli tiloilla ei ole aikaisempia, voimassa olevia tai hakuvaiheessa olevia maa-aineksenottolupia. Suoja-alueen tulee olla koskematonta.

Alueen jälkikäytön kannalta riittävän suojamaakerrosvahvuuden toteutuminen (vähintään suunnitelmassa esitetty yksi (1) metri) on varmistettava pohjaveden pinnankorkeuden havainnoinnilla. Suunnitelman mukaisella alueella pinnankorkeutta tulee seurata luotettavalla tavalla pohjavedenpinnan kevät- ja syysmaksimit huomioiden vähintään jo olemassa olevasta havaintopisteestä, jotta riittävä suojakerrosvaatimus toteutuu pohjavesipinnan yläpuolisen oton osalta. Seuranta tulee tehdä säännöllisesti koko luvan voimassa olon ajan vaikkei ottoalueella olisikaan ottotoimintaa.

ELY-keskus antaa lausuntonsa lupahakemuksesta, kun hakemusta on täydennettyedellä mainituilla asioilla.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty yksi muistutus.

Muistuttaja A 16.1.2023:

“Hakemuksessa on seuraavat vakavat puutteet:

Alue A:

Alue on liian lähellä vakituiselle asunnolle johtavaa tietä ja lähintä mökkiä. Kesä-aikaan kuiva hiekka põlisee kauas ja meteli estää nukkumisen, loma-asutuksen kupeessa tuollaista stressaavaa meteliä ei saa aloittaa ennen klo 10 arkiamuksinkaan. Ihmisethän lomailevat ja haluavat lomallaan rentoutua.

Suoja-alue viereisen palstan 9:44 rajalle on riittämätön; jos on laskettu, että Maalismaantie vaatii 20 m suojavyöhykkeen, vaadin saman 20 m suojavyöhykkeen myös” kiinteistöä 139-401-9-44 “vasten. Hieno hiekkamaa vyöryy ja valuu esteettä ottoalueen puolelle, mikä on selvästi nähtävissä jo alueen B rajalla.

Ottoalue on myös liian lähellä jokea. Ei ole tarpeeksi näyttöä siitä, ettei juuri tuolla kohdalla akanvirtana yläjuoksulle päin voimakkaasti virtaava joki reagoisi noin lähelle tulevaan kaivantoon. Tai kaivanto jokeen.

Alue B:

Tältä alueelta ottaminen tulee lopettaa kokonaan ja lopullisesti. Suojavyöhyke” kiinteistöön 139-401-9-44 “on täysin riittämätön, hiekka valuu jo nyt ottoalueen puolelle. Edellisessä katselmuksessa ehkä n. 10 vuotta sitten olin mukana ja silloin luvattiin maisemoida ja tukea rinne siten, ettei se valu. Mitään ei ole alueella tapahtunut. Jos aluetta kaivetaan vedenpinnan alle, vyöryminen kiihtyy ja palstalta 9:44 hiekat valuvat ottajan puolelle.

Viereisen Laholaisojan luontotyyppi poikkeaa täysin ympäröivästä kangasmetsästä ja on suojeltava paremmin. Syvässä uomassa virtaavan ojan jyrkillä reunamilla kasvaa kasveja, joita ei lähimailla ole missään. Suojaisassa syvänteessä elää pikkulintuja, joita ei lähistöllä pesi muualla. Hakemuksessa väitetään, ettei alueella ole harvinaisia eläimiä, mutta eipä niitä ole sieltä etsittykään. Joka tapauksessa alue on niin erityisen kaunis ja suojaisa, että on rikos tuhota se. Noin lähellä suoritettavat kaivuutyöt väistämättä vaikuttavat ojan virtaamaan ja ilmankosteuteen, põlisevä hiekka tukkii jo ennestään hitaasti virtaavan ojan. Mahdollinen pengertämällä suojaaminen, joka hakemuksessa mainitaan, tulisi tuhoamaan biotooppia aivan yhtä varmasti kuin pengertämättä jättäminenkin. Pidän tässäkin vähintään 20 m suojavyöhykettä miniminä ottoalueen rajaksi molemmin puolin Laholaisojaa.

Aiempina kesinä alueen kaakkoisreunassa pesi törmäpääsky-yhdyskunta. Riippumattoman tahon tulisi tarkistaa vieläkö ne siellä pesivät ja rauhoittaa pesintä-aika kaivuutöiltä mikäli näin tapahtuu.

Millä materiaalilla reunat aiotaan pengertää, jos alueelle kaivetaan vedenpinnan alle? Vaadin” kiinteistön 139-401-9-44 “rajalle vähintään 10 m suojavyöhykkeen päähän jykevästä kivistä kasatun, tiivistetyn penkereen jotta hiekan valuminen taatusti pysähtyy. Tahallinen liian lähelle kaivaminen, kun hiekan ominaisuudet valuvana aineksena tunnetaan, voitaisiin jopa tulkita varkaudeksi.

Kesä-aikaan kuiva hiekka pölisee kauas ja meteli estää nukkumisen, loma-asutuksen kupeessa tuollaista stressaavaa meteliä ei saa aloittaa ennen klo 10 arki-aamuksiin. Ihmisethän lomailevat ja haluavat lomallaan rentoutua. Välittömästi” kiinteistön 139-401-9-44 “rajanaapurina itäpuolella on sitä paitsi vakituista asutusta, ihmisiä jotka eivät halua herätä klo 6.

Alue C:

Laholaisojaa koskevat kommentit voi lukea edellisestä kohdasta. Lisäksi suojavyöhyke” kiinteistöön 139-401-9-44 “on käsittämättömän törkeän kapea eli 5 metriä, vaadin siihen 20 m suojan jottei hieno hiekka valu ottoalueen puolelle.

Kesä-aikaan kuiva hiekka pölisee kauas ja meteli estää nukkumisen, loma-asutuksen kupeessa tuollaista stressaavaa meteliä ei saa aloittaa ennen klo 10 arki-aamuksiin. Ihmisethän lomailevat ja haluavat lomallaan rentoutua. Tämän alueen vieressä on myös vakinaisia asuntoja.

Pohjavesialueen päällä kaivaminen on aina kyseenalaista. Lähellä kulkeva Maalismaantie on väylä, jolla kulkee myös haitallisia materiaaleja. Liikenne tulee lisääntymään, etenkin jos Kovasinkankaan tuulipuisto toteutuu. Miten voidaan taata, ettei juuri sillä kohtaa tapahtuvassa tieliikenneonnettomuudessa maastoon pääse jotain kemikaalia, joka valuu pohjavesiin ohueksi kaivetun hiekkapatjan läpi?

Lisähuomioita/vaatimuksia

Hakemuksessa mainitaan, ettei maisemallista haittaa maanotosta koidu, koska viereinen palsta on metsätalousaluetta ja metsä peittää näköhaitan loma-asukkaille. Harva mäntymetsä ei peitä mitään ja kuolleet kaivannot näkyvät joka kerta kun alueelle kuljetaan, ne näkyvät myös Maalismaan tielle, ja meteli sieltä kuuluu kauas. Ja entä jos ko. metsäalueelle tehdään hakkuita? Eipä hoida enää naapuripalsta maisemointia ilmaiseksi. Luiskan alareuna EI saa ulottua ottoalueen rajalle. Tämä koskee kaikkia alueita A, B ja C.

”Iijokilaakso mk–1 kohdealueen suunnittelumääräykset Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureitistöjen kehittämiseen.” Oja virtaa ottoalueen läpi suoraan lijokeen.

Loppuhuomautus

Hiekkakankaita löytyy kauempaakin loma- ja vakinaisia asutuksia. Eiköhän tätä Laholaiskangasta ole tuhottu jo tarpeeksi? Nyt on jo lopullisen maisemoinnin ja vanhojen taloudellista hyötyä korostavien arvojen mukaisen, luonnonraiskauksen lopettamisen aika.”

Hakijan kuuleminen

Hakija toimitti 9.2.2023 sähköpostitse vastineen annettuun muistutukseen todeten seuraavaa:

”Toiminnassa noudatetaan yleisiä ottotoiminnalle vaadittavia määräyksiä toiminta-aikojen suhteen. Lupaehdoissa määrätään sallitut toiminta-ajat tarkemmin harkinnan mukaan. Toiminta ei myöskään ylitä asutukselle tai loma-asutukselle määritettyjä melun raja-arvoja, eikä toiminta ole jatkuvaa, vaan sitä suoritetaan kysynnän mukaan. Toimintaa ei ole ollut aiempienkaan maa-aineslupien voimassaolojen aikana joka vuosi. Alueella on ollut toimintaa jo pitkään, ja hakijalla on tälläkin hetkellä tilalla Polar-

Koppelo voimassa oleva maa-aineslupa pohjavesipinnan ylä- ja alapuoliselle otolle, joten haettava toiminta ei ole uutta.”

Muistuttaja A “vaatii 20 m suojavyöhykettä tilaan” 139-401-9-44 “, koska yhtä leveää suojavyöhykettä on esitetty Maalismaantiehen. Maalismaantiehen jätetty suojavyöhyke vastaa tuon kokoluokan teihin jätettävää, sallittua leveyttä. Naapuritiloihin sallittu suojavyöhyke on 10 metriä, jota noudatetaan jo senkin vuoksi, että ottoalueiden leveys etenkin alueilla A ja C jäisi muutoin toteuttamisen kannalta liian kapeaksi.

Naapuritiloihin jätettävä 10 metrin suojavyöhyke on riittävä estämään vyörymisen naapurin puolelta. Lisäksi otto on jo aiempien lupien yhteydessä suurelta osin ulottunut jo tälle etäisyydelle, eikä vyörymistä ole tapahtunut. Oton jatkaminen on etenkin laajimmalla osa-alueella B pääasiassa jo lähelle pohjavesipintaa ulottuneen oton jatkamista pohjavesipinnan alapuolelle, joten pohjavesipinnan yläpuolinen luiskaaminen on vähäistä. Mahdollisien vyörymien havainnointia ja tarpeellisia toimenpiteitä käydään läpi vuosittaisten maastokatselmusten yhteydessä.

Laholaisojaan jätetään molemmille puolille 10 metrin suojavyöhyke, jolloin otolla ei ole vaikutuksia sen virtaamiin. Aiempi otto on ollut pohjavesipinnan yläpuolista, eikä pölyäminen ole tukkinut Laholaisenojaa, kuten muistuttaja epäilee tapahtuvan. Suurimman ottoalueen B otto on lähes täysin pohjavesipinnan alapuolista, mikä vähentää pölyämistä entisestään. Mainittu Laholaisenojan suojaisuus biotoopille, mm. pesiville pikkulinnuille ei vaarannu, koska otto ulottuu nykytilannetta lähemmäksi Laholaisenojaa vai sen eteläpuolella, ja sielläkin vain n. 15 metrin matkalla.”

Muistuttajan A “epäilyt lijoen reagoinnista n. 150 m päässä olevaan kaivantoon tai päinvastoin ovat perusteettomia, koska otto ei tule vaikuttamaan alueen pohjavesi- eikä pintavesitasapainoon. Myöskään lijoen tai pohjaveden laatuun toiminta ei vaikuta, mahdollisissa häiriötilanteissa puhdistustoimenpiteet suoritetaan välittömästi. Mahdollinen muistuttajan mainitsema Maalismaantiellä tapahtuvan liikenneonnettomuuden yhteydessä maahan valuvan kemikaalin pääsy helpommin pohjaveteen oton vuoksi ei pidä paikkaansa, koska suojavyöhykettä on 20 metriä, ja kemikaali imeytyisi maaperään jo tien välittömässä läheisyydessä.

Mikäli alueella pesii törmäpääskyjä, pesimäaikana ei ottoa suoriteta pesien läheisyydessä, mitä periaatetta hakija on noudattanut muillakin ottoalueillaan.”

*Hakija toimitti 16.2.2023 sähköpostitse vastineen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon todeten seuraavaa:
“Kuljetuspolar Oy suorittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen edellyttämät toimenpiteet ennen kuin pohjavesipinnan alapuolista ottoa suoritetaan. Otto aloitetaan pohjavesipinnan yläpuolisen oton alueelta, eli alueelta C, joten kaivojen kartoitus ja mahdolliset näytteenotot ja mittaukset suoritetaan alkukesällä 2023.*

Osa-alue A:lta pohjavesipinnan yläpuolisen hiekan määrä on niin vähäinen, että se jätetään kokonaan oton ulkopuolelle ja maisemoidaan toiminnan alkuvaiheessa. Tämä vähentää ottomäärää noin 10 000 m³, eli haettavaksi ottomääräksi jää 66 000 m³.

Pohjavesipintaa tarkkaillaan säännöllisesti yhden metrin suojakerroksen varmistamiseksi.”

Hakija täydensi 2.3.2023 sähköpostitse vastinettaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon todeten seuraavaa:

“Suurimmalla osalla lähimmistä kiinteistöistä on vesijohtoliittymä” “ Muilla kiinteistöillä on mahdollisuus käyttää vesipostia, joka saa myös vetensä tuosta vesijohdosta, mutta ei ole talvikäytössä. Ottotoiminta ei siis vaaranna talousveden saantia edes mahdollisissa häiriötilanteissa. Mikäli ELY-keskus tästä huolimatta haluaa talousvesikaivojen kartoitusta, se suoritetaan alkukesällä 2023.”

Täydennyksen liitteenä oli lin vesiliikelaitokselta saatu tieto Rantakoppelonttiellä sijaitsevien asuinkiinteistöjen liittymisestä vesijohtoverkostoon sekä tieto Rantakoppelonttien varressa, kiinteistöillä Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 sijaitsevasta kesävesipostista.

Hakijan vastine ja täydennys vastineeseen toimitettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja ELY-keskus ilmoitti 15.3.2023 sähköpostitse, että hakemuksen käsittelyä voidaan jatkaa.

Tarkastukset

Alueelle on tehty tarkastus 14.10.2022. Alueella ei havaittu hakemuksessa mainittua pohjaveden havaintoputkea.

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää Kuljetuspolar Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan hiekan ottamiseen lin kunnan Etelä-lissä kiinteistöillä Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 ja Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 (palsta 2). Maa-aineslain mukainen lupa myönnetään täydennetyin hakemuksin ja ottamissuunnitelman mukaisesti seuraavin määräyksiin:

1. Maa-aineksen ottomäärä on enintään 64 000 k-m³ ja ottamisalueen koko on 1,86 ha.
2. Ottamisalue on merkittävä selvästi (esim. paaluin) maastoon ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottamisalueelle on sijoitettava riittävä määrä korkomerkitöjiä. Luvan haltijan on huolehdittava merkintöjen säilymisestä alueella koko ottamistoiminnan ajan.
3. Luvan haltijan on ennen ottamistoiminnan aloittamista järjestettävä valvontaviranomaisen kanssa alkutarkastus ottamisalueella.
4. Maa-ainestenotto saadaan ulottaa enintään tasoon +20,4 (N2000) ottamisalueen osa-alueella B siten, että alueelle B muodostuvan pohjavesilammikon syvyys on noin viisi (5) metriä. Maa-ainestenotto saadaan ulottaa enintään tasoon +25,4 (N2000) osa-alueella C kuitenkin siten, että havaitun luontaisen pohjavesipinnan yläpuolelle jätetään vähintään 1 metrin koskematon suojamaakerros. Osa-alueelta A ei saa ottaa maa-aineksia.
5. Luvan haltijan on nimettävä maa-aineksenotolle vastuuhenkilö, joka muun muassa osallistuu valvontatarkastuksille. Vastuuhenkilön nimi ja

yhteystiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle viimeistään alkutarkastuksen yhteydessä.

6. Naapurikiinteistöihin tulee jättää vähintään 10 metrin suojaetäisyys. Laholaisojaan tulee jättää vähintään 10 metrin suojaetäisyys. Maantiehen 18757 (Maalismaantie) tulee jättää vähintään 20 metrin suojaetäisyys maantien keskilinjasta.
7. Ottamistoiminta on kokonaisuudessaan toteutettava siten, että siitä ei aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, tavanomaista enempää pöly- tai meluhaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa. Humuspitoisten pintavesien pääsy osa-alueelle B muodostuvaan pohjavesilammikkoon tulee estää. Alueelta ei saa johtaa pois vesiä. Pohjavesilammikko tulee kaivaa riittävän syväksi (vähintään 3 metrin syvyys) veden laadun turvaamiseksi.
8. Maa-ainesten ottamistoimintaa (sisältäen maa-ainesten kuormaamisen ja kuljettamisen) saa harjoittaa alueella arkipäivisin klo 7:00-20:00.
9. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa lähimmässä häiriintyvässä kohteessa ylittää melutason ohjearvoja 55 dB (LAeq) eikä lähimpien loma-asuntojen pihalla 45 dB (LAeq). Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä toiminnan aiheuttaman melun mittaamisesta sekä meluntorjunnasta.
10. Toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä on tarvittaessa torjuttava kastelemalla kulkuväyliä ja maa-aineksia sekä alentamalla ajonopeuksia. Pölyntorjuntaa tulee tehdä erityisesti kuivana kevät- ja kesäaikana. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä pölyntorjunnasta.
11. Alueella on oltava helposti saatavilla riittävästi soveltuvaa imeytysainetta. Mahdolliset maahan joutuneet poltto- ja voiteluaineet on poistettava viipymättä ja ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle. Poltto- tai voiteluaineilla pilaantunut maa-aines on varastoitava lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa ja toimitettava vastaanottajalle, jolla on lupa kyseisten jätteiden vastaanottamiseen.
12. Alueella tulee olla nesteitä läpäisemätön työkoneiden tankkaus- ja säilytysalue, joka on suojattu esimerkiksi muovikalvolla ja sen päällä olevalla tiiviillä maa-aineskerroksella. Alueella ei saa käyttää vuotavia työkoneita tai laitteita, ja niiden kunto on tarkastettava säännöllisesti.

Mikäli alueella varastoidaan polttoaineita, tulee polttoaineet säilyttää kaksoisvaipallisissa tai suoja-altaallisissa, lukituissa säiliöissä. Katetun suoja-altaan tilavuuden tulee olla vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan säiliön suurimman säiliön tilavuus. Säiliöissä tulee olla ylitäytönestin ja lukittava sulkuventtiili. Säiliöiden kunto on tarkastettava ennen niiden käyttöönottamista. Voiteluöljyt ja muut kemikaalit on varastoitava lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa.
13. Laholaisojan laiduille tulee muotoilla suojaus siten, että ojaan ei pääse kulkeutumaan ottamisalueelta maa-aineksia eikä muitakaan epäpuhtauksia, jotka haittaavat veden luontaista virtausta

Laholaisojassa. Laholaisojaan kiinteistöllä Polar-Koppelo RN:o 139-401-9-68 asennettu rumpuputki tulee poistaa ojasta ja oja muotoilla mahdollisimman luonnontilaiseksi sen jälkeen, kun osa-alue A on jälkihoidettu ja maisemoitu ja ennen kuin pohjaveden pinnan alainen ottaminen osa-alueella B aloitetaan.

14. Humuspitoisia pintamaita ei saa sijoittaa pohjavesipinnan alapuolelle eikä myöskään liian lähelle muodostuva pohjavesilammikko. Syntyvän lammikon reuna-alueelle tulee jättää 5 metrin suojavyöhyke, jossa ei käytetä maisemoinnissa humuspitoisia maa-aineksia. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä ylijäämätai jätemaita ei saa tuoda ottamisalueelle. Ottamisalueella ei saa säilyttää jätteitä tai käytöstä poistettuja esineitä tai materiaalia. Toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiset luvat omaaviin käsittelypaikkoihin. Vaaralliset jätteet, kuten jäteöljyt, käytetty imeytysmateriaali ja akut, tulee varastoida lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa. Jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia lin kunnan jätehuoltomääräyksiä.
15. Maa-ainestenotto on järjestettävä siten, että ottamisalue on turvallinen alueella liikkujille maa-ainestenoton aikana ja sen päätyttyä. Ottamistoiminta on järjestävä siten, että maisemointitoita päästään toteuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ottamisalueen reunat on luiskattava kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi pohjavesipinnan yläpuolisilta osilta ja kaksi (2) metriä pohjavesipinnan alapuolisilta osilta. Tätä syvemmillä reunat tulee luiskata riittävän loivasti niin, ettei reunoille synny sortumavaaraa. Luiskat tulee muotoilla ympäröivän maaston luonnollisia korkeusvaihteluja mukailten ja osa-alueelle B muodostuvan pohjavesilammikon reunat on muotoiltava luonnollisiksi. Osa-alueella B vesipinnan yläpuoliset luiskat tulee pölyämisen ja vyörymisen estämiseksi peittää pintamaalla. Mikäli pohjaveden pinnan yläpuolinen luiska on vaarassa vyöryä, tulee luiskausta tukea kasvi-istutuksilla. Alueen annetaan metsittyä luontaisesti ja täydennysistutetaan tarvittaessa.
16. Edellisen lupamääräyksen luiskaamisvelvoite ei koske aiemman toiminnan yhteydessä kiinteistön Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 lounaisosaan syntynyttä jyrkkää ja korkeaa rintuutta. Tämän rintuuden pysyvyys tulee varmistaa hakemuksessa esitetyllä tavalla.
17. Niissä osissa osa-alueita A ja C, joissa luontaisen pohjavesipinnan yläpuolella ei ole 1 metrin suojakerrosta, tulee alueita korottaa alueelta peräisin olevalla maa-aineksella siten, että alueille muodostuu 1 metrin suojakerros. Pohjan korotuksissa ei saa käyttää eloperäisiä aineksia (esim. pintamaita) eikä muualta tuotavia ylijäämämaita.
18. Maa-aineskaivantojen rintauksiin ja varastokasoihin voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten otton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen pesintäkauden aikana on kielletty.

Kaksi vuotta ennen luvan voimassaolon päättymistä alueelle tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdolliset poikkeukselliset maisemointitarpeet. Tarkastuksessa selvitetään mm. tarve mahdollisten törmäpääsky-yhdyskuntien säilyttämiseen.

19. Luvan haltijan tulee 30.6.2023 mennessä kartoittaa, onko ottamisalueen läheisyydessä sijaitsevilla kiinteistöillä käytössä talousvesikaivoja. Mikäli talousvesikaivoja alueella on, luvan haltijan tulee ottaa vesinäyte kaivoista ja mitata niiden vedenkorkeus ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista pohjavesipinnan alapuolelta, kerran pohjaveden pinnan alapuolisen ottotoiminnan ollessa käynnissä sekä pohjaveden pinnan alapuolisen ottotoiminnan päättymisen jälkeen. Vesinäytteistä tulee määrittää väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiilidioksidi, kovuus, kemiallinen hapenkulutus CODMn, nitraatti NO₃⁻, kloridi Cl⁻, sulfaatti SO₄²⁻, rauta, mangaani ja öljyhiilivedyt (C5-C40). Vesinäytteenotossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysointi suoritetaan yleisesti käytössä olevien standardien mukaisesti. Näytteenottotulokset analyysitodistuksineen ja kaivojen vedenkorkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle niiden valmistuttua. Mikäli ottamistoiminnan havaitaan vaikuttavan talousvesikaivojen veden korkeuteen tai laatuun, tulee toiminnalle hakea vesilain mukainen lupa. Ottamistoiminta tulee muuttua sellaiseksi, että haittavaikutukset loppuvat.
20. Alueelle tulee olla vähintään yksi edustava pohjaveden tarkkailuputki. Pohjaveden pinnankorkeutta tulee tarkkailla luotettavasti siten, että pohjavedenpinnan kevät- ja syysmaksimit tulevat havaituiksi. Tarkkailua tulee tehdä säännöllisesti koko luvan voimassa olon ajan, vaikka alueella ei olisikaan ottamistoimintaa. Tarkkailutulokset on kirjattava ja toimitettava valvontaviranomaiselle maa-aineksen ottoa koskevan vuosi-ilmoituksen yhteydessä.
21. Luvan haltijan on huolehdittava urakoitsijoiden ja mahdollisten aliuurakoitsijoiden perehdyttämisestä tämän luvan lupamääräyksiin.
22. Luvan haltijan on vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoitettava valvontaviranomaiselle edellisenä vuonna otetun aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus on tehtävä myös silloin kun ottotoimintaa ei ole ollut. Ilmoitus tulee tehdä ensisijaisesti sähköisesti Notto-rekisteriin. Lomake löytyy osoitteesta <https://anon.ahtp.fi/> -kirjoittamalla hakukenttään teksti "MAL 23" ja painamalla hakupainiketta.
23. Maa-ainesten ottamisen tai lupa-ajan päätyessä luvan haltijan on järjestettävä alueella lopputarkastus, johon kutsutaan valvontaviranomainen ja ELY-keskuksen edustaja.
24. Mikäli ottamistoiminnan aikana ilmenee jotain sellaista, mikä estää maa-ainesten oton hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti, luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.
25. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Mikäli luvan haltija menee konkurssiin ja pesä jatkaa

ottotoimintaa, tulee siitä tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle tai siirtää lupa 6 kk:n kuluessa konkurssin alkamisesta toiselle haltijalle. Ellei ilmoitusta tai siirtoa ole tehty, lupa raukeaa ja viranomainen teettää tarpeelliseksi katsomansa jälkihoitotyöt käyttämällä vakuutta. (MAL 13a §).

Päätöksen perustelut

Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että maa-ainesten ottaminen toteutettuna täydennetyn lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman, eikä ottaminen tai sen järjestelyt ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Ottamisalue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Maa-ainestenotolle ei ole kaavallisia tai muita maankäytöllisiä esteitä.

MAL 3 §:n 3 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeeltä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten. Hakija ilmoitti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta antamassaan vastineessa, että lähimpänä lijokea sijaitseva ottamisalueen osa-alue A jätetään kokonaan oton ulkopuolelle ja maisemoidaan toiminnan alkuvaiheessa. Osa-alueet B ja C sijaitsevat lähimmillään noin 150 metrin etäisyydellä lijoesta. Vastineessa muutettu ottamisalue ei näy lijoen rantamaisemassa.

Ottamisalueen lähialueella sijaitsee useita asuinrakennuksia, lähimmillään noin 70 metrin etäisyydellä ottamisalueesta. Ottamistoiminnalle on annettu erityisiä määräyksiä koskien mm. toiminta-aikoja ja pölyämisen estämistä. Kun otetaan huomioon ottamissuunnitelma ja annetut lupamääräykset, voidaan ottamistoiminta järjestää alueella siten, että siitä ei aiheudu maa-aineslain 3 §:n 4 momentissa mainittua vaaraa asutukselle tai ympäristölle tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on ottamissuunnitelman liitteenä. Siinä on esitetty tarpeelliset tiedot toiminnassa syntyvistä kaivannaisjätteistä, niiden varastoinnista ja hyödyntämisestä.

Lupamääräyksissä edellytetyt velvoitteet ovat tarpeen maa-ainesten oton haitallisten vaikutusten minimoimiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi.

Vastaus Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon

Lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 6, 8-10, 17 ja 19-20.

Vastaus A:n muistutukseen

Muistuttajan vaatimukset on huomioitu lupamääräyksissä 6, 8-10, 13, 15 ja 18. Toiminta-ajan rajaaminen lupamääräyksen 8 mukaisesti on katsottu riittäväksi, jotta toiminnasta ei aiheudu asutukselle kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Suojaetäisyydestä naapurikiinteistöihin on määrätty ympäristöhallinnon ohjeiden (Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24) mukaisesti.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 1.12.2031 saakka, johon mennessä kaikki ottamisaluetta koskevat jälkihoitotyöt on suoritettava.

Voimassaoloaika on määrätty hakijan kiinteistön Hiekkametsälä RN:o 139-401-21-43 omistajan kanssa tekemän sopimuksen voimassaoloajan mukaisesti.

Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Oulunkaaren ympäristölautakunnan päätöksillä OULYMP 26.6.2014 § 49 ja OULYMP 26.6.2014 § 50 myöntämät maa-ainesluvut.

Maa-ainesluvan OULYMP 26.5.2011 § 33, jonka voimassaoloaika on päättynyt 31.7.2021 ja, jonka mukaista ottamisaluetta ei ole hyväksytysti lopputarkastettu, mukaiset jälkihoitovelvoitteet siirtyvät tämän lupapäätöksen mukaisiin jälkihoitovelvoitteisiin.

Päätöksen täytäntöönpano

Maa-ainesten otto voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi (MAL 21 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 3-7 §, 10-13 §, 16 a §, 19-21 §, 23 § ja 23a §. Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4 § ja 6-9 §.

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 4 §.

Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymä ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksa Hailuodon, Iin, Kempeleen, Lumijoen, Oulun ja Pudasjärven jätehuoltomääräykset, Seudullinen jätehuoltojaosto 15.09.2022 § 11

Vakuus

Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymän ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksan 12.3 §:n mukaan maa-ainesten ottamisluvan hakijan on ennen ainesten ottamista annettava hyväksyttävä vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta maa-aineslain 12 §:n mukaisesti. Taksan mukaan vaadittavan vakuuden määrä on ottamisalueen pinta-alan mukaan 1500 € / ha ja jokaista luvassa myönnettyä kiintokuutiota kohti 0,04 €. Vakuuden määrä lupamääräysten noudattamiseksi on:

$$1,86 \text{ ha} \times 1\,500 \text{ €/ha} + 64\,000 \text{ m}^3 \times 0,04 \text{ €/m}^3 = \mathbf{5\,350 \text{ €}}$$

Vakuuden on oltava voimassa vähintään 30.9.2033 saakka. Oulunkaaren ympäristölautakunnalla on kustannustason oleellisesti muuttuessa oikeus tarkistaa vakuuden suuruus.

Maa-aineslupamaksu ja sen perusteet

Lupahakemuksen käsittelymaksu

Tämän maa-ainesluvan käsittelymaksu on **683,52 €**.

Maksuissa noudatetaan Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymää ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksaa, jonka mukaan käsittelymaksu on hakemuksessa esitetyn

tilavuuden mukaan 10,68 € / 1000 m³, kuitenkin vähintään 400 euroa ja enintään 5 260 euroa.

Valvontamaksu

Lisäksi luvan haltijan on maksettava jälkihoitotöiden hyväksymiseen saakka voimassa olevan taksan mukainen maksu, joka luvan myöntämishetkellä on 7,74 € / 1000 m³, kuitenkin vähintään 335 euroa ja enintään 4 000 euroa.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä julkisella kuulutuksella (MAL 19 §). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös lin kunnan verkkosivuilla.

Ote pöytäkirjasta:

Hakija
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Muistuttaja A

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Ympäristöjohtajan päätösesitys

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Ympäristöjohtajan muutettu päätösesitys:

Ympäristölautakunta hyväksyy, että lisätään lupamääräykseen 6 seuraava teksti: Ennen ottamistoiminnan aloittamista on luvanhaltijan huolehdittava, että aiempien lupien määräyksiä suojakaistojen ja luiskien osalta on noudatettu. Tarvittaessa luiskat korjataan ennen ottamistoiminnan aloittamista. Muilta osin ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi muutetun päätösesityksen yksimielisesti.